

Σιβηρία: Ταξίδι στα χνάρια των Ρώσων Δεκεμβριστών

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Πλατεία Σεννάγια στην Αγία Πετρούπολη. Πηγή: Lori / Legion Media

Άφησαν ανεξίτηλα ίχνη στη μακρινή Σιβηρία, όπου εξορίστηκαν μετά την αποτυχημένη εξέγερση του 1825. Έκτισαν σπίτια, έφτιαξαν δρόμους, ζωντάνεψαν την πολιτιστική ζωή των πόλεων που έζησαν, κι έχουν καταγραφεί στην ιστορική μνήμη ως μεγάλοι ιδεαλιστές και πατριώτες.

Το 1869, ο Λέων Τολστόι ολοκλήρωσε το μεγαλειώδες έργο του «Πόλεμος και Ειρήνη». Ίσως το μεγαλύτερο μυθιστόρημα της παγκόσμιας λογοτεχνίας. Στο τετράτομο έργο εξιστορείται η εκστρατεία του Ναπολέοντα εναντίον της Ρωσίας το 1812, ο πατριωτισμός και η αντίσταση του ρωσικού λαού, παράλληλα με την αμεριμνησία που επικρατούσε την ίδια εποχή στα σαλόνια των αριστοκρατικών οικογενειών. Η πλοκή του μυθιστορήματος κορυφώνεται όταν τα ρωσικά και γαλλικά στρατεύματα συγκρούονται στο χωριό Μποροντινο έξω από τη Μόσχα. Μία μάχη που αποδείχθηκε μία από τις πιο αιματηρές συγκρούσεις στην Ευρώπη, σηματοδοτώντας το τέλος της στρατιωτικής κυριαρχίας του Ναπολέοντα.

Η ιστορία συνεχίζεται εκεί όπου τελειώνει το μυθιστόρημα του Τολστόι. Τα στρατεύματα του Ναπολέοντα ηττήθηκαν τελικά από το στρατό του τσάρου Αλεξάνδρου Α΄. Πολλοί ρώσοι αξιωματικοί εκείνη την περίοδο ήταν νέοι, όπως άλλωστε και οι φανταστικοί χαρακτήρες στο μυθιστόρημα «Πόλεμος και Ειρήνη». Οι ρωσικές δυνάμεις απώθησαν τα γαλλικά στρατεύματα δυτικά, σε όλη την

Ευρώπη και βάδισαν νικηφόρα στο Παρίσι, γεγονός που σήμανε και την πτώση της Αυτοκρατορίας του Ναπολέοντα.

Εξέγερση και καταστολή

Το πνευματικό κίνημα του Διαφωτισμού και της Γαλλικής Επανάστασης επηρεάζει βαθιά τους Ρώσους αξιωματικούς που φθάνουν στο Παρίσι και επιστρέφουν πίσω με όνειρα για τον μετασχηματισμό της ρωσικής κοινωνίας, η οποία εξακολουθούσε να παραμένει υπό τον αυστηρό έλεγχο του τσάρου και της βάνουσης δουλοπαροικίας. Συγκρότησαν μυστικές οργανώσεις, που μιλούσαν για επανάσταση. Και όταν ο Τσάρος Αλέξανδρος ο Α΄ πέθανε το Νοέμβριο του 1825, αποφάσισαν να ξεκινήσουν την εξέγερση τον Δεκέμβριο.

Την 14η Δεκεμβρίου του 1825, η ομάδα των νέων επαναστατών αξιωματικών συνοδεία της μπάντας των ρωσικών στρατευμάτων βάδισαν προς στην πλατεία της Γερουσίας στην Αγία Πετρούπολη. Η σύγκρουση των επαναστατών και των δυνάμεων που παρέμεναν πιστές στο νέο τσάρου Νικολάο Α΄ διήρκεσε όλη την ημέρα, αλλά οι κυβερνητικές δυνάμεις κατέπνιξαν γρήγορα την εξέγερση.

Εξορία

Μνημείο των Δεκεμβριστών στην πόλη Γιαλουτούροβσκ. Πηγή: Lori / Legion Media

Στους επαναστάτες, που πήραν μέρος στην εξέγερση που ξέσπασε τον Δεκέμβριο αποδόθηκε η ονομασία Δεκεμβριστές. Ακολούθησαν πολυάριθμες συλλήψεις και πολλοί κατηγορούμενοι οδηγήθηκαν στο Ανώτατο Δικαστήριο. Πέντε απ' αυτούς καταδικάστηκαν σε θάνατο με απαγχονισμό και εκατοντάδες σε καταναγκαστικά έργα στην Ανατολική Σιβηρία, κυρίως μέσα και γύρω από τις πόλεις Ιρκούτσκ και

Τσιτά.

Κατά τη διάρκεια της εξορίας τους, οι Δεκεμβριστές απολάμβαναν μεγάλη ελευθερία. Όσοι λάμβαναν χρήματα από τις οικογένειές τους, μοιράζονταν τα εμβάσματα με τους συντρόφους τους για να έχουν όλοι το ίδιο επίπεδο διαβίωσης. Αργότερα, είχαν τη δυνατότητα να συναντήσουν τις συζύγους τους και να ενωθούν με τις οικογένειές τους στον τόπο της εξορίας τους. Στα απομονωμένα νέα σπίτια τους, οι Δεκεμβριστές ζούσαν μια σχετικά ήρεμη ζωή γράφοντας, μελετώντας, παίζοντας μουσική, και καλλιεργώντας τη γη.

Παρά την αποτυχία της επανάστασης, η μνήμη των Δεκεμβριστών παρέμεινε ζωντανή στη ρωσική κοινωνία για την νεανικό ιδεαλισμό τους και την αγάπη τους για τη Ρωσία. Ο Τολστόι κάποτε έγραψε ένα ολόκληρο μυθιστόρημα για τη ζωή τους. Υπάρχουν μνημεία και μουσεία, κυρίως στη Σιβηρία, που διατηρούν ζωντανή τη μνήμη της ιστορικής διαδρομής τους, ενώ ακόμη και σήμερα, σε πολλές ρωσικές πόλεις εξακολουθούν να υπάρχουν δρόμοι με το όνομα Ντεκαμπρίστοφ (Δεκεμβριστών).

Ξεκινώντας από την Αγία Πετρούπολη

Με τα χρόνια, ιστορικοί και ταξιδιώτες επιδίωξαν να μάθουν περισσότερα για τους Δεκεμβριστές, επισκεπτόμενοι τους τόπους όπου έζησαν εξορισμένοι. Το καταλληλότερο μέρος για να ξεκινήσει κανείς μια ανεξάρτητη περιήγηση στη ζωή και την εποχή των Δεκεμβριστών είναι η Πλατεία της Γερουσίας της Αγίας Πετρούπολης, όπου σημειώθηκε και η εξέγερση σχεδόν δύο αιώνες πριν.

Η πλατεία της Γερουσίας (στάση μετρό “Πλατεία Σενάτσκαγια”) βρίσκεται στις όχθες του ποταμού Νεβά, λίγο πριν από το επιβλητικό κτίριο της Γερουσίας και του Κρατικού Συμβουλίου με τους κορινθιακούς κίονες, το οποίο χτίστηκε το 1834. Η εξέγερση των Δεκεμβριστών ενέπνευσε και τους μελλοντικούς επαναστάτες, γι’ αυτό το 1925 οι Σοβιετικοί την ονόμασαν Πλατεία των Δεκεμβριστών. Μετά από την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, άλλαξε και πάλι το όνομα της πλατείας, σε Πλατεία Γερουσίας.

Επιπροσθέτως, η Αγία Πετρούπολη είναι η ιδανική πόλη για να ξεκινήσει κανείς το ταξίδι με τον Υπερσιβηρικό. Όταν το τρένο φτάνει στη Σιβηρία, μια σειρά ενδιαφέρουσες τοποθεσίες θα σας βοηθήσουν να πάρετε μια καλή γεύση για τη ζωή των Δεκεμβριστών στην εξορία.

Ιρκούτσκ: Το «Παρίσι της Σιβηρίας»

Στα «Γκούλαγκ» με δική τους επιθυμία!

Κάποτε η πόλη ήταν γνωστή ως το «Παρίσι της Σιβηρίας» ενώ από παλιά είχε τα σκήπτρα της πολιτιστικής πρωτεύουσας της περιφέρειας. Στη δημιουργία αυτής της εικόνας συνέβαλαν σημαντικά οι Δεκεμβριστές, χρηματοδοτώντας χοροεσπερίδες, θεατρικές παραστάσεις και συναυλίες.

Η αναζήτηση των Δεκεμβριστών στο Ιρκούτσκ θα πρέπει να ξεκινήσει με μια επίσκεψη στο Σπίτι-Μουσείο Βολκόνσκι. Μετά την καταστολή της εξέγερσης ο Δεκεμβριστής Σεργκέι Βολκόνσκι άφησε το σπίτι του για να επισκεφθεί την οικογένειά του για μια τελευταία φορά, πιστεύοντας ότι δεν θα τους έβλεπε ξανά. Αλλά τελικά του επιτράπηκε να ζει με τη γυναίκα και τα παιδιά του σ' αυτό το κτήμα, που μετατράπηκε σε μουσείο. Εδώ εκτίθενται πολλές φωτογραφίες των οικογενειών των επαναστατών, καθώς και έπιπλα και αντικείμενα καθημερινής χρήσης του Βολκόνσκι στην εξορία.

Σε περίπτωση που το σχέδιο ανατροπής του Νικολάου ευοδωνόταν τότε προσωρινός ηγέτης της Ρωσίας, έως ότου σχηματιστεί νέα κυβέρνηση, θα ήταν ο Δεκεμβριστής Πρίγκιπας Σεργκέι Τρουμπέτσκοϊ. Ο Βολκόνσκι και ο Τρουμπέτσκοϊ ήταν γείτονες και το μουσείο Τρουμπέτσκοϊ (οδός. Τζερσίνσκογκο 64) βρίσκεται μόλις ένας ένα τετράγωνο πιο πέρα από την πρώην κατοικία του Βολκόνσκι.. Σχεδόν τριάντα χρόνια μετά την αποτυχημένη εξέγερση στην Αγία Πετρούπολη, το 1854, επετράπη στον Τρουμπέτσκοι να εγκατασταθεί εδώ με τη σύζυγό του.

Τσιτά: Η πόλη των εξόριστων

Εκκλησία του Αγίου Αρχάγγελου Μιχαήλ στη Τσιτά. Πηγή: Lori / Legion Media

Πώς θα φτάσετε: Η ρωσική αεροπορική εταιρεία S7 έχει καθημερινές πτήσεις από την Αγία Πετρούπολη για το Ιρκούτσκ (μετ' επιστροφής κοστίζει 600 δολάρια). Από το Ιρκούτσκ, για την Τσιτά φεύγουν πέντε τρένα ημερησίως (15 ώρες διαδρομή και το κόστος χωρίς επιστροφή κυμαίνεται στα 50 - 200 δολάρια).

Πού να μείνετε:

Στο Ιρκούτσκ επιλέξτε το Hotel Yevropa (100-250 δολάρια), και στην Τσιτά το Mont Blanc Hotel (100-200 δολάρια). Και τα δύο είναι μοντέρνα, άνετα και κεντρικά.

Ανατολικά του Ιρκούτσκ, ταξιδεύοντας μία ημέρα με το τρένο, σε μια δασώδη έκταση των βουνών, βόρεια της Μογγολίας, θα συναντήσετε την πόλη Τσιτά, όπου 1827, όταν έφτασαν εκεί 80 εξόριστοι από τους Δεκεμβριστές, ήταν μόνον ένα πρώην ορυχείο. Ακολούθησαν οι σύζυγοι και οι αγαπημένες τους. Συχνά ονομάζεται «Πόλη των Εξορίστων» αφού οι Δεκεμβριστές ήταν αυτοί που έβαλαν τη μακρινή Τσιτά στο χάρτη, συμβάλλοντας επίσης και στο χωροταξικό σχεδιασμό της.

Το μουσείο των Δεκεμβριστών στην οδό Ντεκαπρίστοφ 3β, βρίσκεται στην εκκλησία του Αρχαγγέλου Μιχαήλ, ένα πανέμορφο ξύλινο οικοδόμημα με θόλους σε σχήμα κρεμμυδιού το οποίο ολοκληρώθηκε το 1776. Αξίζει μια επίσκεψη και μόνο για να απολαύσει κανείς το ίδιο το κτίριο. Οι εξόριστοι στεγάστηκαν κοντά στην εκκλησία όπου έρχονταν για να προσευχηθούν. Εδώ παντρεύτηκε ο Δεκεμβριστής, Ιβάν Ανάνκοφ, τη Γαλλίδα αγαπημένη του, Πωλίν Γκέμπλ, που ταξίδεψε μέχρι την

Τσιτά για να τον ξανασυναντήσει. Το μουσείο περιέχει λεπτομερή εκθέματα γύρω από τη ζωή των επαναστατών, ακόμη και το έγγραφο της διαταγής του εξορισμού τους.

Λεβί Μπρίτζες, ειδικά για τη RBTH

Πηγή: rbth.gr